

Občanské právo hmotné(OPH)
Občanské právo procesní(OPP)
&
Obchodní právo

Ing. Mgr. Tomáš Klusák

Obsah přednášky

- o OPH
- o OPP
- o Obchodní právo
- o Příklady

Zásady OPH (opak.)

- o Zásada „Vše je dovoleno, co není zakázáno“
- o Zásada autonomie vůle
- o Zásada „právo náleží bdělým“
- o Zásada jistoty soukromoprávního obratu
- o Zásada prevence
- o Zásady výkonu práv s dobrými mravy

Občanskoprávní skutečnosti a právní úkony

- o Vznik/změna/zánik občanskoprávního vztahu spojen právní skutečností
  - o Subjektivní vs. Objektivní
- o Právní jednání
  - o Náležitosti subjektu (Svéprávnost)
  - o Náležitosti vůle (skutečnost, svoboda, vážnost, a prostá omylu)
  - o Náležitosti projevu (určitost, srozumitelnost, forma)
  - o Shoda vůle a projevu vůle
  - o Náležitosti předmětu (možnost a dovolenost)

Neplatnost PÚ

o Absolutní

- o Neplatnost od počátku, přímo ze zákona
- o Soud k ní přihlíží EX OFFO
- o Rozpor se zákonem, zjevný rozpor s dobrými mravy, zjevné narušení veřejného pořádku, závazání k plnění od počátku nemožnému

o Relativní

- o Platný, než se oprávněný subjekt dovolá
- o 3 roky promlčecí lhůta
- o Př. Jednání v omylu

Čas jako právní skutečnost

- o Promlčení
  - o Obecná doba 3 let
  - o Nebylo-li právo vykonáno v PL, promlčí se a dlužník není povinen plnit
  - o Vlastnické právo se nepromlčuje
  - o Námitku vznese povinný
- o Prekluze
  - o Následkem je zánik práva
  - o Soud přihlíží ex offo
  - o Reklamační lhůty jako příklad

Občanskoprávní vztah

- o Subjekt + objekt + obsah
- o Absolutní
  - o Právo vzniká individuálně určenému subjektu a povinnost vzniká neurčeným subjektům (vlastnické právo)
- o Relativní
  - o Práva a povinnosti mezi konkrétně určenými subjekty (smlouva)

Občanskoprávní vztah

- o Věcná práva (VP, D, VPKC)
  - o Absolutní vztahy
  - o Výraz přivlastňování
  - o Nejsou závislé na konkrétním vztahu konkrétních subjektů
- o Závazkové vztahy (kupní smlouva, smlouva o dílo)
  - o Relativní povahy
  - o Mezi konkrétními subjekty
  - o Výraz hodnoty

Zastoupení

- o Smluvní, zákonné
- o Zákonné zastoupení a opatrovnictví
  - o U nezletilých ze zákona
  - o Opatrovníka jmenuje soud
  - o Osobám bez svéprávnosti-----opatrovník
- o Zastoupení smluvní
  - o Na základě plné moci
  - o Plná moc generální a speciální

Věcná práva

o Vlastnictví

- o Právo absolutní, tedy působí proti všem, všichni musí VP respektovat a musí se zdržet všeho, co by oprávněného rušilo v jeho právu. Právní panství nad věcí

o Držba

- o Faktická všeobecná moc nad věcí
- o Úmysl nakládat s věcí jako s vlastní

o Věcná práva k věci cizí

- o Právo stavby, Věcná břemena, Zástavní právo, Zadržovací právo

Závazkové vztahy

- o Věřiteli vzniká právo na plnění (pohledávka) od dlužníka a dlužníkovi vzniká závazek splnit svůj dluh
- o Působí inter partes
- o Související instituty
  - o Vznik závazků (smlouva x porušení PP)
  - o Změna závazků (dohoda, prodlení)
  - o Zánik závazků
  - o Zajištění závazků (ručení, smluvní pokuta)

Právní odpovědnost

- o Uplatnění nepříznivých následků stanovených normou vůči tomu, kdo porušil právní povinnost
- o Právní delikt je obecné protiprávní jednání nějaké osoby
- o Za právní delikt následuje sankce
- o V OP nejčastěji náhrada škody (majetková x nemajetková), obnova předešlého stavu

Dědické právo

- o Universální sukcese
  - o Dědic vstupuje do všech práv a povinností zůstavitele. Majetek je jeden celek (A+P)
- o DP vzniká smrtí zůstavitele, právo na pozůstalost nebo poměrný díl z ní
- o Předpoklady dědění
  - o smrt Z, existence dědictví, právní důvod dědění, způsobilý dědic
- o Právní důvod

Závěť

Zákon

Dědická smlouva

OPP

- o Základní zásady OPP
  - o Zásada dispoziční
  - o Zásada projednací
  - o Zásada kontradiktornosti
  - o Zásada rovnosti účastníků
  - o Zásada volného hodnocení důkazů
  - o Zásada veřejnosti a ústnosti
- o Základní právní pramen je OSŘ

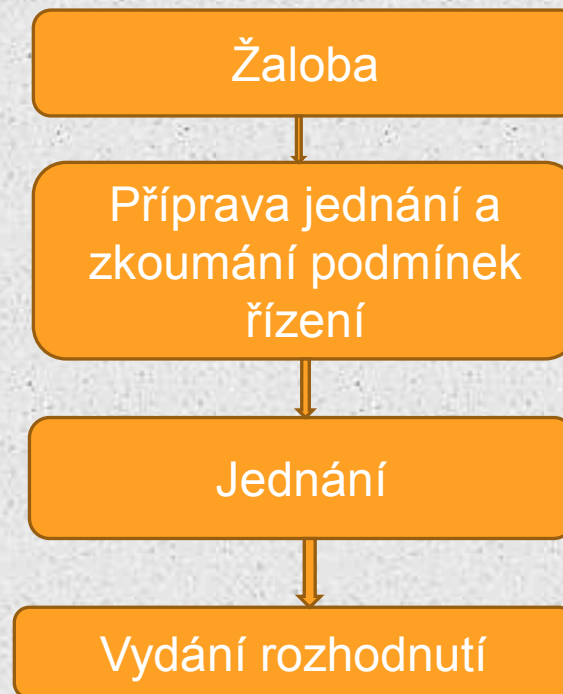
Pravomoc vs. Příslušnost soudu

- o Pravomoc (§ 7 odst. 1 OSŘ)
  - o Rozsah záležitostí, které soudy projednávají a rozhodují (soukromoprávní věci)
- o Příslušnost
  - o Vymezení článku soustavy soudů, který má danou věc projednat a rozhodnout
  - o Věcná x místní

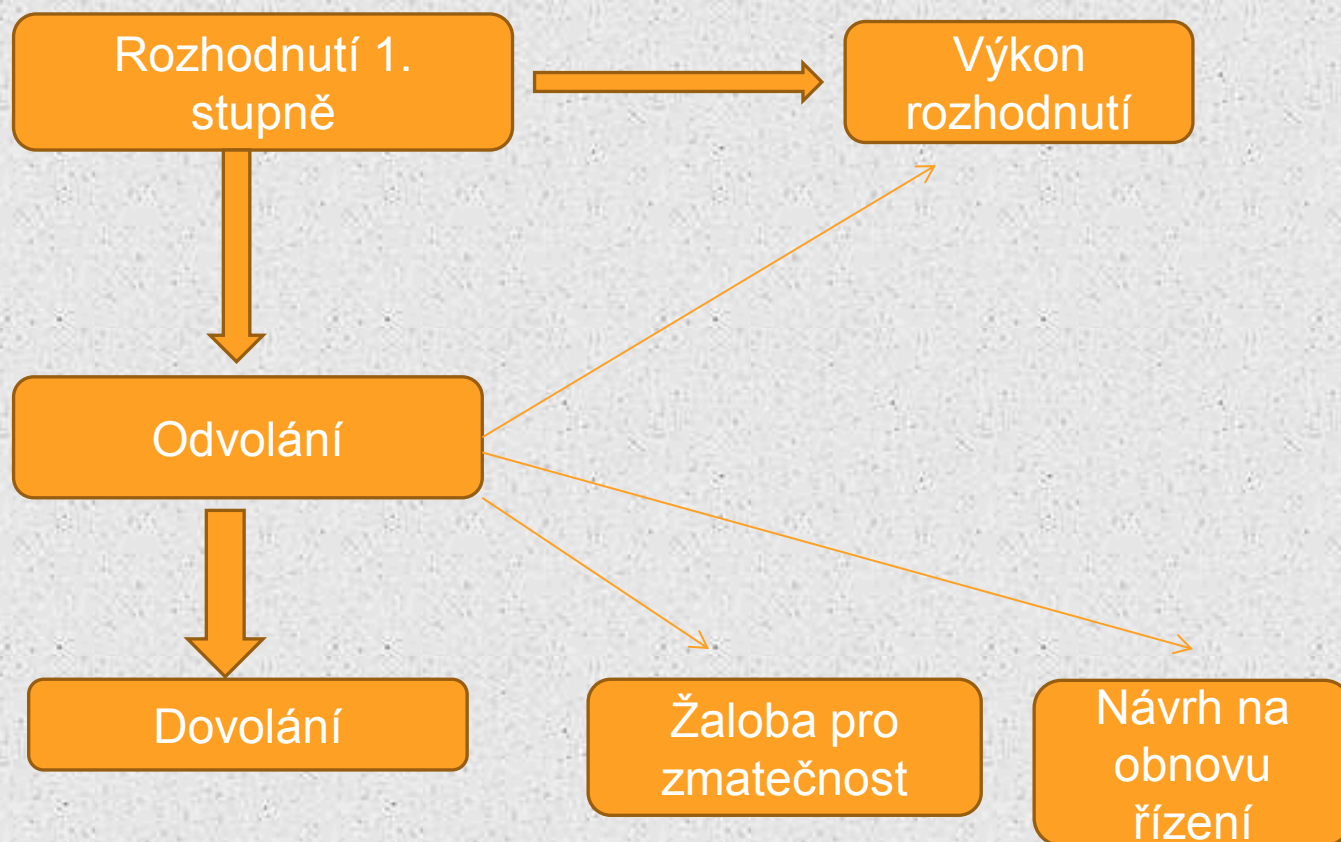
Civilní proces

- o Sporné řízení (občanský soudní řád)
  - o Žalobce a žalovaný
  - o Zásady dispoziční, projednací, kontradiktornosti, koncentrace řízení
- o Nesporné řízení
  - o Zákon o zvláštních řízeních soudních
  - o Zahájeno i bez návrhu
  - o Navrhovatel a ti, o jejichž právech má být jednáno nebo navrhovatel a ti, které zákon za účastníky označuje (řízení o dědictví, řízení o osvojení)
  - o Zásady oficiality, vyšetřovací

Průběh civilního soudního řízení na prvním stupni

Další průběh řízení

Právní moc a vykonatelnost

- o Právní moc
  - o Existence účinků nezměnitelnosti a závaznosti soudních rozhodnutí
- o Vykonatelnost
  - o Možnost vynucení povinnosti uložené v rozhodnutí i proti vůli povinného

Výkon rozhodnutí

- o Výkon rozhodnutí dle OSŘ činí soud
- o Výkon rozhodnutí dle EŘ činí soudem pověřený exekutor

účelem je splnění povinnosti, uložené v rozhodnutí

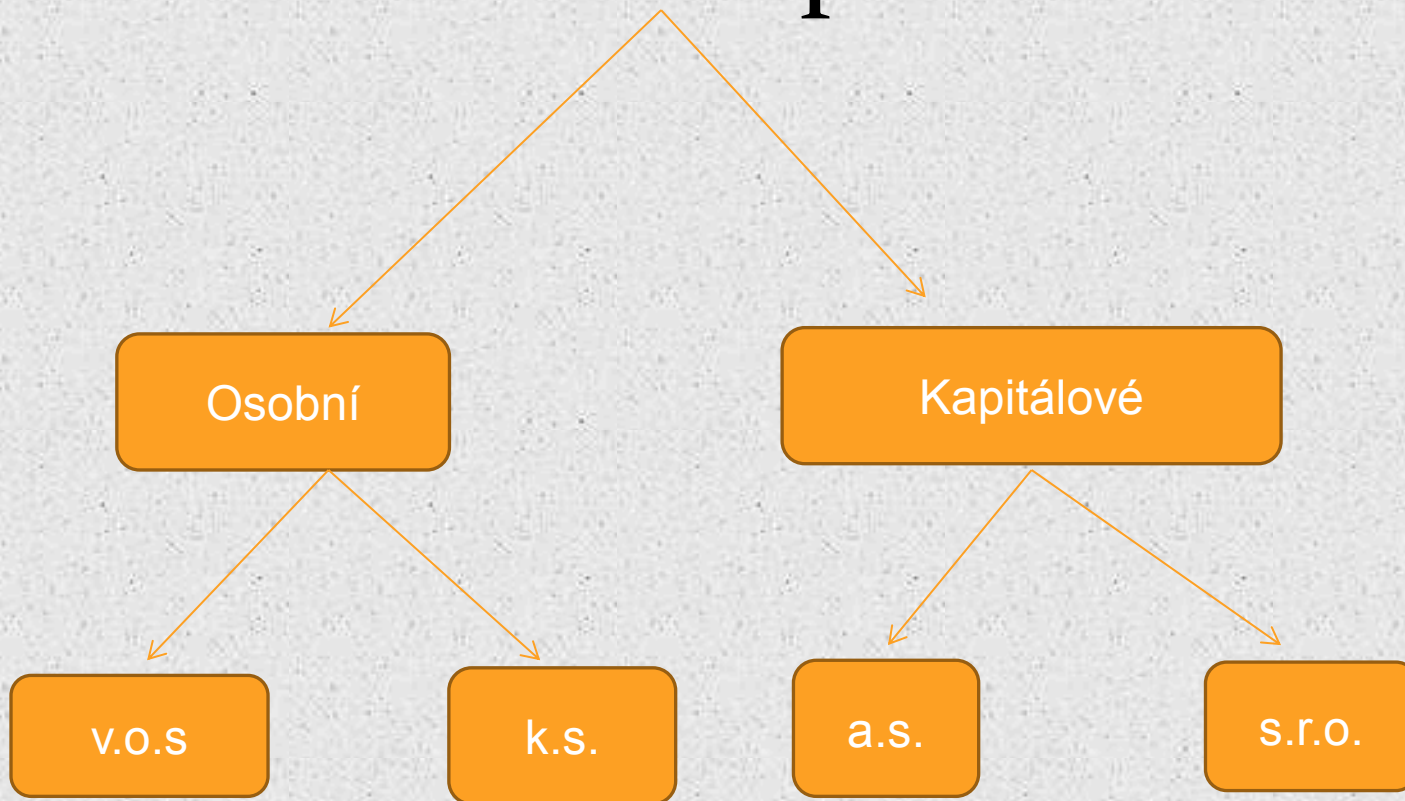
Obchodní právo

- o Upravuje majetkoprávní postavení podnikatelů a vztahy s podnikáním související. Upravuje i některé vztahy mezi nepodnikatelskými subjekty a některé vztahy mezi podnikatelem a státem (např. obchodní rejstřík, účetnictví podnikatelů)
- o Prameny ZOK. + OZ + zákon o přeměnách

Některé pojmy

- o Obchodní firma
  - o Jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku (Karel Novák – Botasky s.r.o.)
  - o Nesmí být zaměnitelná a působit klamavě
- o Obchodní jmění
  - o Soubor obchodního majetku a závazků, poskytuje informace o majetkových poměrech podnikatele

Obchodní společnosti

Akciová společnost

- o Založení (zakladatelské smlouva + stanovy+ zajištění vkladů)
- o vhodná především pro správu a provoz větších podniků, u kterých je potřeba velká kumulace kapitálu
- o ZK alespoň 2 mil. Kč nebo 80 000 EUR
- o Valná hromada, představenstvo, dozorčí rada nebo statutární ředitel a správní rada
- o Akcie = cenný papír, s nímž jsou spojeny práva akcionáře

Společnost s ručením omezeným

- o Základní kapitál může být i jen 1 Kč (§ 142 ZOK).
- o Založena společníkem/ky
- o Účast společníků formou poskytnutého kapitálu, oddělení majetku společníků od majetku společnosti a nízké riziko ručení společníků za závazky společnosti.
- o Statutárním orgánem je jednatel
- o Práva a povinnosti jsou spojeny s obchodním podílem
- o Valná hromada (společníci)
- o Jednatel jedná za společnost

Veřejná obchodní společnost

- o Společnost, kde pro společnou firmu podnikají alespoň 2 osoby
- o Vznik uzavřením společenské smlouvy
- o Závislost na činnosti společníků
- o Společníci ručí za její dluhy společně a nerozdílně
- o K obchodnímu vedení je oprávněn každý společník
- o Statutárním orgánem=všichni společníci

Komanditní společnost

- o Založení společenskou smlouvou
- o Komanditista
  - o Společník, jež je povinen vložit vklad, ručí do výše nesplaceného vkladu
- o Komplementář
  - o Ručí za závazky celým svým majetkem, realizuje účel, za kterým byla společnost vytvořena. Je statutárním orgánem, vykonává i obchodní vedení společnosti

Příklady

- o 1) Koupili jste si auto z autobazaru, ozve se Vám však někdo, kdo tvrdí, že auto je jeho, protože mu bylo ukradeno. Za jakých podmínek si můžete auto ponechat?
- o 2) Ve Vašem domě byla odhlasována rekonstrukce na schůzi shromáždění společenství vlastníků (právnícká osoba se sídlem v Brně). Jste mezi skupinou, která s tímto rozhodnutím nesouhlasí, jelikož hlasování nebylo v souladu se stanovami. Na který soud podáte příslušnou žalobu?

Otázky???

Děkuji za pozornost

Literatura

- o TOMANCOVÁ, SCHELLE K., SCHELLEOVÁ, I., HYNŠT, A., *Základy práva (nejen) pro školy*. Jaroslava Tomancová a kolektiv. 1. vyd. Boskovice: ALBERT, 2007. 360 s. Právo. ISBN 80-73-26-110-3
- o STAVINOHOVÁ, J., *Civilní proces a organizace soudnictví*. Brno : Doplněk, 2003. 660 s. ISBN 80-210-3271-5
- o Občanský zákoník (zák. č. 89/2012 Sb.)
- o Občanský soudní řád (zák. č. 99/1963 Sb.)
- o Zákon o obchodních korporacích (zák. č. 90/2012)